

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и проверу квалитета у високом
образовању
Комисија за акредитацију и проверу
квалитета

Број 612-00-00143/13/2019-03
Датум 14.02.2020. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

ПРИМЉЕНО: 27.02.2020.			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	405/7	—	—

На основу члана 21. став 1. тачка 1. и члана 23. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 88/2017, 27/2018 – др. закон и 73/2018), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, дана 14.02.2020. године, донела је

О Д Л У К У
о акредитацији студијског програма
мастер академских студија - Мастер европских интеграција 60 ЕСПБ, Master of
Laws in European Integration 60 ECTS

Утврђује се да **Универзитет у Београду – Правни факултет**, са седиштем у улици Булевар краља Александра број 67, Београд, ПИБ 101729152, Матични број 7032579, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **мастер академских студија - Мастер европских интеграција 60 ЕСПБ, Master of Laws in European Integration 60 ECTS**, у оквиру поља друштвено - хуманистичких наука, за упис 60 (шездесет) студената у седишту установе, за извођење на енглеском језику.

Установа се обавезује да у року од 2 године обавести Комисију за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању о унапређењу квалитета у складу са препорукама наведеним у образложењу ове одлуке.

На основу ове одлуке се издаје уверење о акредитацији студијског програма.

Образложење

Високошколска установа Универзитет у Београду – Правни факултет, са седиштем у улици Булевар краља Александра број 67, Београд је дана 20.06.2019. године поднела захтев за акредитацију студијског програма мастер академских студија - Мастер европских интеграција 60 ЕСПБ, Master of Laws in European Integration 60 ECTS, под бројем 612-00-00143/2019-03.

Уз захтев за акредитацију, достављена је документација, која је прописана чланом 4. Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма ("Службени гласник РС", број 13/2019).

На основу чл. 8. и 9. Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, Комисија за акредитацију и проверу квалитета, образовала је поткомисију ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлуке о захтеву за акредитацију. Рецензентска комисија је посетила установу 18.09.2019. године.

Извештај рецензентске комисије о извршеној анализи достављене документације са оценом, Извештај поткомисије и предлог одлуке, достављени су Комисији за акредитацију и проверу квалитета.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 16.01.2020. године, утврдила је да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

Анализом Извештаја рецензентске комисије (у даљем тексту Извештај), поткомисија за ДХ поље је утврдила да је Рецензентска комисија (у даљем тексту РК) поступила у складу са прописаним упутствима.

Анализа **Електронског формулара** - РК је утврдила да је установа Универзитет у Београду Правни факултет доставила електронски формулар за студијски програм МАС Мастер европских интеграција који је уредно попуњен и из којег су анализирани сви потребни елементи. Укупан број ЕСПБ износи 60, што одговара једногодишњем студијском програму који се реализује током 2 семестра. Фактор изборности је 70%, с обзиром на то да сваки студент полаже три обавезна предмета: Увод у студије Европске уније – Увод у правни систем ЕУ, Увод у политички систем ЕУ, Увод у економски систем ЕУ од којих сваки вреди 5 ЕСПБ – укупно 15 ЕСПБ, 3 изборна предмета које студент бира са листе изборних предмета - 8 ЕСПБ, три изборна предмета - укупно 24 ЕСПБ. Практичне вештине су обавезан део МАС Мастер европских интеграција и носе 3 ЕСПБ. Коначно, научноистраживачки (тј студијско-истраживачки) рад и припрема завршног мастер рада – 10 ЕСПБ и Одбрана завршног рада – 8 ЕСПБ.

Расподела предмета по типовима не одступа значајно од препоручених процената (опште-образовни и теоријско-методолошки – око 30%, научно и стручно-апликативни – око 70%) с обзиром на то да опште-образовни и теоријско-методолошки предмети износе укупно 27.32%, научно и стручно-апликативни 66.68%. На овом мастер програму у просеку има 15.50 часова активне наставе недељно, што је довољно за завршну годину другог нивоа тј мастер студија. Наставници запослени са 100% радног времена држе 99.87% наставе. Просечно и појединачно оптерећење наставника на студијском програму је у реду (просечно 0.34 часова недељно). Просечно оптерећење сарадника приказано у електронском обрасцу износи 0.27 часова, што је у реду. Завршни (мастер) рад је предвиђен и подаци који се односе на израду мастер рада су у реду, уз једну напомену, да за овај ниво студија треба да се користи назив студијски истраживачки рад.

Анализом **Уводне табеле** РК констатује:

Табела УВОД – Студијски програм, обухвата основне податке о студијском програму за које се тражи акредитација:

- 1) Податке о високошколској установи у којој се изводи студијски програм и назив студијског програма.
- 2) Образовно-научно/уметничко поље наведено у складу са Законом
- 3) Научна, стручна или уметничка област наведена у складу са листом области коју утврђује Национални савет.
- 4) Обим, врста и дужина студија у складу са Законом.
- 5) Назив дипломе наведен у складу са листом звања коју утврђује Национални савет

Уводна табела за студијски програм МАС Мастер европских интеграција (Master in European Integration (MEI 60) уредно је попуњена и садржи све потребне елементе. Студијски програм МАС Мастер европских интеграција изводи се на Правном факултету Универзитета у Београду, припада одговарајућем образовно-научном пољу (друштвено-хуманистичких наука) и области правних наука, политичких наука, економских наука и социолошких наука. Према томе, као што је назначено у уверењу о акредитацији из 2014 године, ради о се интердисциплинарним студијама у оквиру поља друштвено-хуманистичких наука. Обим, врста и дужина студија усклађени су са Законом, а назив Мастер права европских интеграција Masters' degree – Master of Laws in European Integration је у реду, с обзиром на то да се ради о интердисциплинарним студијама. Раније уверење о акредитацији студијског програма МАС Мастер европских интеграција (из 2014.године) налази се у прилозима који су дати у оквиру документације за акредитацију Установе, у том уверењу наведено је да је студијски програм акредитован за извођење на српском и енглеском језику, а овога пута је тражена акредитација за извођење само на енглеском језику. Називи предмета у табели 5.16 дати су на српском и енглеском језику, као и назив студијског програма и назив дипломе у Уводној табели. Документација на енглеском језику достављена је одвојено, као Прилог 12.1.

Анализом Стандарда за акредитацију студијског програма се утврђује:

Стандард 1. Структура студијског програма

Према Упутствима за примену Стандарда 1. Сваки студијски програм мора да садржи следеће елементе, од којих је у тексту који следи анализиран сваки појединачно. Назив и циљеви студијског програма. Комисија константује да је назив студијског програма Мастер европских интеграција (Master in European Integration - MEI). У прелиминарном извештају је Рецензентска комисија утврдила да у документу Стандард 1. нису експлицитно наведени циљеви студијског програма. После посете и у складу са препорукама Факултет је допунио документацију. Увидом у поднета документа утврђено је следеће. Циљеви студијског програма су: да пружи адекватна знања и способности за вршење послова који се односе на праву Европске уније и на процесе европских интеграција, а који могу да се обављају у државној управи, привреди, информативној, образовној и истраживачкој научној делатности или цивилном сектору, као и у институцијама Европске уније и у међународним организацијама; да се оформе кадрови стручни и способни да се баве свим расположивим пословима експертског типа унутар Европске уније, као и пословима придруживања Европској унији, и пословима дипломатског и међународноправног бављења односима Европске уније и земаља развијеног Запада, земаља развијеног и/или у процесу експанзије Истока, као и земаља Трећег света. Врста студија и исход процеса учења. Високошколска установа је поднела захтев за акредитацију мастер академских студија, назив програма: Мастер европских интеграција (МАС МЕИ 60). У прелиминарном извештају Комисија је утврдила да исход процеса учења у документу Стандард 1. није наведен. У складу са упутствима Рецензентске комисије у допуњеној документацији наведени су исходи процеса учења МАС МЕИ 60. Исходи процеса учења су: продубљена знања о европском правном, економском и политичком систему, о посебним областима права и

посебним европским политикама, о тумачењима, примени и даљем истраживању права ЕУ, о разлозима и процесима, као и проблемима европских интеграција, о односима ЕУ са другим међународним организацијама и државама; захваљујући сталном праћењу промена и актуелних токова унутар ЕУ и процеса европских интеграција, увек иновирано и актуелно знање, у смислу да се истовремено чува матрица високог сазнајно-аналитичког капацитета базичних знања, и да се прате и сазнају све релевантне промене у праву, политикама, различитим праксама ЕУ; познавање судске праксе Суда ЕУ и Европског суда за људска права и, тиме, омогућавање студентима овог мастер програма приступ различитим понуђеним праксама, као и експертским пословима у европским правосудним институцијама; познавања практичних вештина које се односе на енглеску терминологију, способности академске комуникације и коришћења истраживачких и научних извора, као и коришћења интернета у овој области. Академски назив. Према Уводној табели по успешном окончању ових мастер академских студија стиче диплома – Мастер права европских интеграција (Master of Laws in European Integration). Комисија констатује да је наведени академски назив у складу са Правилником о Листи стручних, академских и научних назива (53/2017-100, 114/2017-38, 52/2018-123, 21/2019-302, 34/2019-185). Услови за упис на студијски програм. У документу Стандард 1. наводи се да су предуслови за упис на МЕИ 60 дати у Правилнику о мастер академским студијама – Мастер европских интеграција (Rulebook of the Master Academic Studies - Master in European Integration). Надаље, наведено је да на МАС МЕИ 60 могу да се упишу, уз поштовање услова и процедура прописаних за упис на мастер академске студије на Правном факултету Универзитета у Београду, студенти који су стекли диплому основних академских студија из области права или друштвено-хуманистичких наука, у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова. Кандидати који су основне студије завршили на другим факултетима друштвено-хуманистичких наука (у земљи или иностранству), као што су економски, филолошки, филозофски, факултет политичких наука, факултет за безбедност и др, обавезни су да положи следеће диференцијалне испите као услов за упис на поменути мастер програм: Увод у право; Уставно право; Увод у грађанско право; Међународно јавно право. Диференцијални испити морају бити пријављени и положени пре уписа у наредну академску годину. У зависности од факултета друштвено-хуманистичких наука који је кандидат претходно завршио, могуће је, у договору са предметним наставницима, ослободити кандидата одређених делова наставне материје за испит. Ако су студенти положили неки од диференцијалних испита током основних студија, ослобођени су полагања истог. Студенти који су стекли диплому основних студија на иностраним универзитетима (страни држављани, као и домаћи), као услов за упис на мастер програм имају обавезу да спроведу процедуру признавања дипломе, у складу са Правилником о признавању страних високошколских исправа ради наставка образовања. Процедура признавања дипломе мора бити завршена пре уписа у наредну академску годину. Коначно, предуслов за упис на мастер студије Master in European Integration јесте доказ о познавању енглеског језика или полагање пријемног испита из енглеског језика. Листа обавезних и изборних студијских предмета, са оквирним садржајем. Увидом у документ Стандард 1. и Прилог 1.1. утврђено је да студијски

програм Master in European Integration чине четири обавезна предмета и три опциона предмета са листе од 17 изборних предмета. Студијски програм има 3 обавезна предмета (везана за Увод у студије Европске уније): а) Увод у економски систем ЕУ, б) Увод у правни систем ЕУ, в) Увод у политички систем ЕУ и обавезни предмет Практичне вештине, у оквиру којег се изучава методологија истраживачког рада и писања, енглеска правна терминологија и вештина коришћења интернета. У првом семестру сви студенти студијског програма похађају поменути четири обавезна предмета. У другом семестру студент бира 3 предмета са листе од 17 понуђених предмета: Судски систем Европске уније; Међународно приватно право Европске уније; Компанијско право Европске уније; Пореско право Европске уније; Право и политика конкуренције Европске уније; Европско право људских права; Радно и социјално право у Европској унији – аспект људских права; Еколошко право и политика Европске уније; Трговинска политика и право Европске уније; Право финансијских инструмената Европске уније; Међународни односи Европске уније; Геополитичке перспективе и последице проширења Европске уније; Заједничка пољопривредна политика ЕУ; Имиграциона политика и политика азила у Европској унији; Придруживање Србије Европској унији; Споразуми о слободној трговини и европске интеграције земаља Југоисточне Европе; Европско приватно право. Начин извођења студија и време потребно за извођење студија. У документу Стандард 1. нису наведени облици наставе у којима се студијски програм реализује. Студијски програм траје једну годину и завршетком се стиче 60 ЕСПБ. Увидом у документацију приложену уз документ Стандард 5. утврђено је следеће. Предмет Практичне вештине обухвата наставу из правне терминологије, компјутерских вештина и методологије научног истраживања и академског писања (30 часова). Сваки уводни обавезни предмет се састоји од 45 часова активне наставе (30 часова предавања и 15 часова вежби), а Практичне вештине 30 часова (15 предавања и 15 вежби). Настава из четири обавезна предмета одржава се у првом семестру. Сваки од предмета с листе садржи 45 часова (30 предавања и 15 вежби). Настава из изборних предмета се одржава у другом семестру, у оквирима „блокова“ наставе у трајању од пет до шест недеља за три до четири курса истовремено. Уколико нема довољно пријављених студената за поједине предмете, Управа Мастер студија задржава право да организује консултације за студенте у трајању од 15 часова, или да изврши неопходне измене у коначној понуди и распореду предмета за дату академску годину. Часови вежби укључују проблемске дискусије, анализе случајева, презентацију семинарских радова, дебате, итд. Бодовна вредност сваког предмета исказана у складу са европским системом преноса бодова (ЕСПБ). Увидом у приложену Књигу предмета утврђено је да је исказана бодовна вредност свих предмета. Увидом у Књигу предмета и друге прилоге који су дати уз Стандард 5. (Курикулум) утврђено је да сваки обавезни предмет од три која се односе на Увод у студије Европске уније вреди 5 ЕСПБ. Сходно томе, положена 3 предмета студенту доносе укупно 15 ЕСПБ (3*5 ЕСПБ=15 ЕСПБ). Сваки од изборних предмета носи 8 ЕСПБ. Полагањем три изборна предмета студент стиче укупно 24 ЕСПБ. Положени предмет Практичне вештине студенту доноси 3 ЕСПБ. Коначно, научноистраживачки рад и припрема завршног рада доносе 10 ЕСПБ, а одбрана завршног рада 8 ЕСПБ.

Наведено укупно чини 60 ЕСПБ (15 ЕСПБ + 24 ЕСПБ + 3ЕСПБ + 10 ЕСПБ + 8 ЕСПБ □ 60ЕСПБ). Комисија констатује да Прилог 1.1. – брошура студијског програма није ажуран јер је у њему наведено да сваки изборни предмет носи 6 ЕСПБ, а студент има обавезу да положи 4 обавезна предмета. На тај начин он стиче 24 ЕСПБ (4*6 ЕСПБ □ 24 ЕСПБ). Увидом у Правилник о мастер академским студијама – Мастер европских интеграција – на Правном факултету Универзитета у Београду – МЕИ 240 ЕСПБ (Rulebook of the Master Academic Studies - Master in European Integration - At the University of Belgrade Faculty of Law – MEI 240 ECTS) утврђено је да је исказана бодовна вредност сваког предмета и да је све доступно јавности на адреси: http://pogestei.ius.bg.ac.rs/2019_20/MEI%2060%20Rulebook%20on%20Master%20in%20European%20Integration%20-%20reacreditation%202019%203%204%202019%20.pdf. Бодовна вредност завршног рада на основним, специјалистичким и мастер академским студијама исказану у ЕСПБ бодовима. У документу Стандард 1. наводи се да студент сваки студент има обавезу да изради и одбрани мастер рад на крају студијског програма. У документу Стандард 1. није наведен број бодова завршног рада. Увидом у документацију приложену уз Стандард 5. утврђено је да научноистраживачки рад и припрема завршног рада доносе 10 ЕСПБ, а одбрана завршног рада 8 ЕСПБ. Предуслови за упис појединих предмета или групе предмета. Увидом у документацију, а нарочито услове за упис утврђено је да је неопходан услов за похађање студијског програма знање енглеског језика. Начин избора предмета из других студијских програма. Увидом у документацију Комисија је утврдила да не постоји могућност избора предмета из других студијских програма. Услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија. У документу Стандард 1. нису наведени услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија. Друга питања од значаја за извођење студијског програма. У документу Стандард 1. нису наведена друга питања од значаја за извођење студијског програма.

Закључак: Комисија констатује да студијски програм садржи елементе предвиђене Законом о високом образовању и стандардима. Документу Стандард 1. додат је и Прилог 1.1. који представља Извод са сајта Правног факултета.

Стандард 2. Сврха студијског програма

У документу Стандард 2. наведено је да је сврха студијског програма је стицање теоријских и практичних знања, професионалних компетенција из свих релевантних области европског права, политичког и економског система ЕУ, и европских интеграција. Улога студијског програма испољава се нарочито на пољу оспособљавања кандидата за различите послове који су везани за стицање знања о европском правном, економском и политичком систему, за процесе прилагођавања правног система Р. Србије праву ЕУ, и примењено на случај придруживања Р. Србије ЕУ. Програм служи стицању академских компетенција које омогућавају даље образовање и иновацију знања, на докторским студијама како у земљи тако и у иностранству, како у вези са правом, политиком и економијом ЕУ, тако и генерално у вези са усавршавањем знања из поменутих дисциплина. Изучавање европског права и европских интеграција има посебан значај за студенте права и друштвено-хуманистичких наука из Србије, с

обзиром на нужност прилагођавања правног система Р. Србије праву ЕУ, као и опредељеност Србије за европске интеграције, што подразумева образовање кадрова који ће бити носиоци развоја Р. Србије и њеног пута ка ЕУ. Нужност постојања једног оваквог програма, од његовог успостављања, јасно је документована извештајима Европске комисије, у којима се континуирано указује на потребу јачања кадровског потенцијала и потребу интеграције Србије у Европско истраживачко подручје. Надаље, наводи се да је студијски програм Master in European Integration истински представник и активни учесник у европском образовном простору, што јасно показује како начин његове припреме (у сарадњи са универзитетима и институтима из ЕУ и уз подстицај надлежних институција ЕУ), тако и уписна политика, садржина програма и начин његове реализације. Овај студијски програм је атрактиван и за студенте из других земаља, почев од регионалних, преко европских, до ваневропских, а похађали су га, осим из Србије, и студенти из бројних страних земаља. Овај студијски програм занимљив је кандидатима за Erasmus и Basileus програме Европске комисије у вези са разменом студената. По завршетку овог мастер програма већи број студената је наставио школовање на докторским студијама у земљи и иностранству, док је значајан број њих добио запослење у Министарству спољних послова, Министарству за европске интеграције, у европским институцијама и у администрацији Р. Србије.

Закључак: Студијски програм обезбеђује стицање компетенција за вршење правничких и других одговарајућих послова, као и за даље усавршавање како на Правном факултету Универзитета у Београду, тако и на другим правним факултетима у земљи и иностранству. Комисија налази да је сврха студијског програма МАС МЕИ 60 дефинисана јасно и недвосмислено. Сврха студијског програма МАС МЕИ 60 је у складу са основним задацима и циљевима Правног факултета у Београду, одређеним општим актима Правног факултета, као и са циљевима високог образовања из чл. 3 Закона о високом образовању.

Стандард 3. Циљеви студијског програма

У документу Стандард 3. наведено је да је основни циљ студијског програма образовање кадрова на такав начин да стекну компетенције, способности и вештине за професионално и одговорно обављање послова који су повезани са европским правом и његовом имплементацијом у домаће законодавство, затим, са процесом европских интеграција, као и са стицањем знања, способности и вештина неопходних ради учешћа у даљем образовном процесу у циљу постизања вишег нивоа знања (на специјалистичким и докторским студијама). Поред основног циља, у документу Стандард 3 утврђени су појединачни циљеви које студијски програм треба да оствари. Сходно томе, циљ студијског програма је и да кандидати овладају научном и стручном методологијом и енглеском терминологијом, које су потребне ради стицања и примене знања, научних и стручних достигнућа из области европског права и европских интеграција. У документу Стандард 3. је на детаљан и прецизан начин наведено и који су циљеви појединачних предмета који се изводе у оквиру студија. Циљ уводне обавезне наставе на МЕИ 60 је да студентима пружи уводна знања о основама правног, политичког и економског система ЕУ, о значају права људских права и културе људских права за политички идентитет ЕУ, о димензијама и перспективама развоја ЕУ

као политичке заједнице и смислу европских интеграција. Циљ правних и мултидисциплинарних изборних предмета на МЕИ 60 је да студентима презентује основе правног и институционалног поретка ЕУ, режим судске заштите у ЕУ, међународно приватно право унутар правних структура ЕУ, право конкуренције и компанијско право ЕУ, пореско и трговинско право ЕУ, радно и социјално право у ЕУ, потрошачко право и заштиту потрошача у ЕУ, питања унутрашњег тржишта ЕУ, еколошко право ЕУ, темељна питања европских стандарда заштите људских права, правне, политичке и економске аспекте интеграције у ЕУ, перспективе проширења ЕУ, укључујући и процес придруживања Србије ЕУ, спољну политику ЕУ, питања мањинских права и политика, питања имиграционе политике, као и азила, питање европског административног простора, заједничке пољопривредне политике ЕУ. Још један од циљева студијског програма је да студенти развију креативне способности неопходне ради критичке анализе европског система права, политике, економије, као и процеса европских интеграција. Потом, циљ студијског програма укључује и овладавање практичним вештинама потребним за обављање послова из области европских интеграција (тумачење и примена „европских политика“ и правних норми, израда правних и других аката и предузимање других радњи неопходних ради успешне и професионалне примене права и реализације постављених циљева европских интеграција). Надаље, посебан циљ студијског програма је да студенти стекну потребна знања, вештине и мотивацију да након успешног савладавања студијског програма даље прате, истражују, анализирају, примењују и унапређују стечена знања и да их примењују посебно кад је реч о Р. Србији. И последње, у документу Стандард 1. истакнуто је да студијски програм има за циљ да буде истински представник европског система високог образовања. Документ Стандард 3. садржи Прилог 1.1. који представља извод са сајта Правног факултета, односно брошуру студијског програма, а која је доступна на адреси: <http://www1.ius.bg.ac.rs/files/2016/06/MEI-BOOKLET.pdf>. Увидом у Прилог 1.1. Комисија је утврдила да постоје извесне разлике између података наведених у документацији за акредитацију и оних исказаних у брошури (нпр. број ЕСПБ које носе одређени предмети, број изборних предмета које студент треба да положи...), али је то разумљиво јер се брошура односи на претходно акредитован студијски програм.

Закључак: Имајући наведено у виду, Комисија констатује да су циљеви студијског програма МАС МЕИ 60 јасно формулисани. У приложеној документацији су на јасан и конкретан начин наведене компетенције и вештине које ће студенти стећи по успешно окончаним МАС МЕИ 60.

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената.

Компетенције студената: У документу Стандард 4. наведено је да ће успешним савладавањем МАС МЕИ 60 студенти бити формирано као кадрови које, између осталог, одликују следећи квалитети и капацитети: продубљена знања о европском праву, економији, политици, о специфичним европским политикама, о различитим димензијама европских интеграција; темељно познавање и способност критичке анализе оних области европског права и процеса европских интеграција за чије изучавање се појединац определио бирајући конкретне курсеве студијског програма;

овладавање методолошким и техничким знањима; способност самосталног и критичког разматрања проблематике ЕУ и европских интеграција уопште узев; способност за мултидисциплинарни приступ праву и политикама Европске уније, за разумевање међународног контекста и међузависности европских интеграција и релевантних светских економских, политичких и међународноправних тенденција и процеса; способност примене методолошких знања неопходних за даље праћење развоја ЕУ и процеса европских интеграција и примене њихових резултата у пракси, као и способност за решавање конкретних проблема у поступку европских интеграција; способност да своја знања примењују и даље унапређују вршењем послова који захтевају висок ниво компетенција из области европског права и европских интеграција (било у јавном или приватном сектору, у међународним или државним институцијама и органима, привредним корпорацијама итд); савладавањем програма и стручне терминологије на енглеском језику студенти ће овладати комуникационим способностима потребним за остваривање различитих облика сарадње са припадницима струке и вршиоцима делатности разних професија (појединцима и институцијама) из земље и иностранства, на високом професионалном нивоу уз поштовање строгих захтева професије, лингвистике и етичких захтева. оспособљеност за употребу информационо-комуникационих технологија у поступку спознаје, критичке анализе, развоја и примене права и политика европских интеграција. Надаље, студенти ће стећи знања и вештине који омогућавају бављење широким спектром послова, даље стручно и научно усавршавање, проходност ка специјалистичким и докторским студијама било којих области правних и друштвених наука, како у земљи тако и у иностранству. У документу Стандард 4. наводи се да су предметно-специфичне компетенције дипломираних мастер студената описане у силабусима доступним у Правилнику о мастер академским студијама – Мастер европских интеграција (Rulebook of the Master Academic Studies - Master in European Integration). У складу са препорукама Рецензентске комисије, у допуњеном документу Стандард 4. наведене су опште и предметно специфичне компетенције које студенти стичу успешним окончањем овог студијског програма. Опште компетенције које се стичу су: стицање европске перспективе у квалитету и садржајима знања; компетенције за бављење експертским пословима у европским институцијама; компетенције за разумевање смисла и значаја европских интеграција, почев од економских преко политичких, правних, правосудних, до културолошких и идентитетских интеграција европског простора; компетенције за разумевање смисла и значаја процеса проширења Европске уније, као и придруживања Европској унији; компетенције за синтетичко мишљење о историји и перспективама идеје и праксе Европске уније и за аналитичко разумевање европског права и европских интеграција, стицање капацитета за разумевање тенденција и могућих будућих конкретних решења правно-политичког типа, везано за политике ЕУ, изборне процесе, итд.; способност за мултидисциплинарни приступ праву и политикама Европске уније, за разумевање међународног контекста и међузависности европских интеграција и релевантних светских економских, политичких и међународноправних тенденција и процеса; способност примене методолошких знања неопходних за даље праћење развоја ЕУ и процеса европских интеграција и примене њихових резултата у

пракси, као и способност за решавање конкретних проблема у поступку европских интеграција; способност да се знања примењују и даље унапређују вршењем послова који захтевају висок ниво компетенција из области европског права и европских интеграција (било у јавном или приватном сектору, у међународним или државним институцијама и органима, привредним корпорацијама, итд.); комуникационе способности потребне за остваривање различитих облика сарадње са припадницима струке и вршиоцима делатности разних професија (појединцима и институцијама) из земље и иностранства, на високом професионалном нивоу, уз поштовање строгих захтева професије, лингвистике и етичких захтева, савладавањем програма и стручне терминологије на енглеском језику; способност самосталног и критичког разматрања проблематике ЕУ и европских интеграција уопште узев; способност компетентне комуникације са локалним и државним нивоима власти, са цивилним друштвом и социјалним окружењем, као и са представницима европских и међународних институција; стицање професионалне етичности у смислу да се проблематика Европске уније и европских интеграција сагледава објективно, научнички и непристрасно, уз избегавање било какве апологије или идеологизације; способност сталне иновације знања и развоја сопствених креативних потенцијала, будући да је програм компонован тако да их од првог дана упознаје са одговорностима струке која се суочава са динамичним развојем области права, економије, политике уопште узев, а посебно европског права и европских интеграција, и потребом решавања бројних проблема за које не постоје готова решења. Предметно специфичне компетенције које се стичу завршетком студијског програма су: продубљена знања о европском праву, економији, политици, о специфичним европским политикама, о различитим димензијама европских интеграција, уз развијену способност повезивања свих тих знања и способност њихове примене; темељно познавање и способност критичке анализе оних области европског права и процеса европских интеграција за чије изучавање се појединац определио бирајући конкретне курсеве студијског програма; овладавање методолошким и техничким знањима конкретно у вези са европским интеграцијама и европским правом, које ће омогућавати решавање конкретних проблема на научно релевантан начин; оспособљеност за употребу информационо-комуникационих технологија у поступку спознаје, критичке анализе, развоја и примене права и политика европских интеграција; стицање вештина и спретност за претраживање европског законодавства, стратегија, свих релевантних докумената, као и за претраживање нових извора референтне литературе, и за разумевање иновативних токова у укупној пракси Европске уније и европских интеграција, и за сопствено артикулисање конкретно применљивих знања заснованих на свим академских ресурсима рада на овом мастеру; стицање знања и вештина које омогућавају бављење широким спектром послова, даље стручно и научно усавршавање, проходност ка специјалистичким и докторским студијама било којих области правних и друштвених наука, како у земљи тако и у иностранству. Исходи учења. Исход студија чине продубљена знања о европском правном, економском и политичком систему, о посебним областима права и посебним европским политикама, о тумачењима, примени и даљем истраживању права Европске уније, о разлозима и процесима, као и проблемима европских интеграција, о односима

Европске уније са другим међународним организацијама и државама. Исход ових студија укључује и познавање практичних вештина које се односе на енглеску терминологију, способности академске комуникације, као и коришћења интернета у овој области. Додатак дипломи. Саставни део документа Стандард 4. чини и Прилог 4.1. Додатак дипломи, који има обим од 10 страна. У додатку дипломи су на енглеском и српском језику наведени следећи подаци: подаци о имаоцу дипломе, подаци о стеченој дипломи, подаци о врсти и нивоу студија, подаци о садржају и постигнутим резултатима (са навођењем оцена из сваког положеног предмета), подаци о намени стеченог назива, додатне информације, овера додатка дипломи и подаци о систему високог образовања у Републици Србији.

Закључак: Компетенције које су наведене у документу Стандард 4. су у складу са садржајем и исходима предмета из Књиге предмета. Анализом приложене листе утврђено је да студенти стичу релевантне како опште, тако и предметно специфичне компетенције. Надаље, услови и поступци неопходни за завршавање студија и добијање дипломе по завршетку МАС МЕИ 60 дефинисани су Правилнику о мастер академским студијама – Мастер европских интеграција (Rulebook of the Master Academic Studies - Master in European Integration) и учињени су доступним јавности будући да се налазе на сајту Факултета. И последње, Додатак дипломи је приложен у документу Стандард 4. Подаци наведени у Додатку дипломи су у складу са поднетом документацијом за акредитацију и релевантним прописима.

Стандард 5, Курикулум, поткомисија је констатовала да је Рецензентска комисија испуњеност овог стандарда оценила оценом 10.

Из Извештаја: У Курикулуму студијског програма МАС Мастер европских интеграција (Master in European Integration) дат је распоред предмета по семестрима, фонд часова и број ЕСПБ, као и опис предмета са називом, типом предмета и семестром студија. Курикулум садржи три обавезна предмета: Увод у студије Европске уније – Увод у правни систем ЕУ, Увод у политички систем ЕУ, Увод у економски систем ЕУ, од којих сваки вреди 5 ЕСПБ – укупно 15 ЕСПБ и 3 изборна предмета које студент бира са листе изборних предмета - 8 ЕСПБ, три изборна предмета - укупно 24 ЕСПБ. Сваки уводни обавезни предмет се састоји од 45 часова активне наставе (30 часова предавања и 15 часова вежби), а Практичне вештине 30 часова (15 предавања и 15 вежби). Настава из четири обавезна предмета се одржава у првом семестру. Сваки од предмета с листе изборних предмета садржи 45 часова (30 предавања и 15 вежби). Настава из изборних предмета се одржава у другом семестру, у оквирима „блокова“ наставе у трајању од пет до шест недеља за три до четири курса истовремено. Предмет Практичне вештине (3 ЕСПБ) обухвата наставу из правне терминологије, компјутерских вештина и методологије научног истраживања и академског писања (15 предавања +15 часова вежби, тј. укупно 30 часова). Коначно, научноистраживачки (тј студијско-истраживачки) рад и припрема завршног мастер рада – 10 ЕСПБ и Одбрана завршног рада – 8 ЕСПБ. Овако конципиран курикулум базиран на обавезним и употпуњен изборним предметима (са листе од 17 изборних предмета) омогућава стицање потребних знања и вештина за звање Мастер права европских интеграција.

У Књизи предмета, наведено је име наставника, циљ курса са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, садржај предмета, препоручена литература, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивања. Предуслови за похађање предмета углавном нису дефинисани. Расподела поена између предиспитних обавеза и завршног испита у складу је са препорученим вредностима (од 30 до 70).

Називи предмета у табели 5.1б дати су на српском и енглеском језику, као и назив студијског програма и назив дипломе у Уводној табели. Документација на енглеском језику достављена је одвојено, као Прилог 12.1.

Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Анализа достављене документације доводи нас до констатације да је реч о савременом студијском програму који студентима пружа најновија научна и стручна знања која су у складу са савременим кретањима у правној науци у свету, а посебно у европском образовном простору. Реч је о целовитом и свеобухватном студијском програму који је усаглашен са осталим студијским програмима установе, што се да утврдити увидом у Књигу предмета. Студијски програм је упоредив са великим бројем студијских програма који егзистирају на европским и светским универзитетима, а посебно са следећим програмима европског образовног простора:

- King's College London (Great Britain), Postgraduate Diploma/MA in EU Law: <https://www.kcl.ac.uk/study/postgraduate/taught-courses/european-union-law-ma-pg-dip.aspx>
- Université catholique de Louvain (Belgium), Master complémentaire en droit européen, <https://uclouvain.be/prog-2018-euro2m>
- College of Europe, Bruges (Belgium), Master European Legal Studies, <https://www.coleurope.eu/whoswho/department/european-legal-studies-department-bruges-campus>

Достављена документација о најмање три акредитована инострана програма, са којим је програм усклађен, доступна је на интернету.

Стандард 7. Упис студената

Прилог 7.1. Конкурс за упис студената садржи информације о томе ко и под којим условима може да се упише на студије мастер европских интеграција, одређује број места за буџетске и самофинансирајуће студенте, поставља параметре за рангирање кандидата, даје информације о пријави на конкурс, потребној документацији и датумима уписа, као и информације о трошковима уписа буџетских студената и висину школарине за студенте који се сами финансирају. Прилог 7.2. Решење о именовању комисије за пријем студената садржи: Одлуку о именовању комисије за упис у школској 2018/2019. и списак чланова комисије. Прилог 7.3. Услови уписа студената (извод из Статута - чл. 67 и 68 Статута Правног факултета). Услови за упис студената одређени су у Статуту Факултета, у члановима 67. и 68. Члан 67 –Услови за упис наредне године одређује на који начин одабир предмета врше буџетски и самофинансирајући студенти како би стекли потребан број ЕСПБ. Члан 68 –Услови и мерила за упис на мастер академске студије набраја ко и под којим условима може да се упише на мастер академске студије Правног факултета Универзитета у Београду, даје критеријуме за рангирање кандидата на листи. Прилог садржи и Извод из правилника о

мастер академским студијама – мастер европски интеграција (60 ЕСПБ) који садржи податке о академском називу који носе свршени студенти овог студијског програма, као и услове за упис како домаћих, тако и страних држављана, студената који су дипломирали на различитим друштвено – хуманистичким факултетима и списак предмета које они полажу као услов за упис уз обавезан упис за све – доказ о познавању енглеског језика. У оквиру Стандарда 7 приложене су и две табеле: Табела 7.1. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године садржи број студената који су се уписали на студијски програм у школској 2018/19, 2017/18. и 2016/17, заједно са просечним оценама студената за сваку од ове три школске године; Табела 7.2. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години садржи број студената који су уписани у прву годину мастер академских студија – мастер европских интеграција.

Закључак: Након анализе прилога 7.1, 7.2 и 7.3, Комисија констатује да Факултет испуњава услове у погледу планираног броја студената и провере способности кандидата за упис на мастер академске студије – мастер европских интеграција Правног факултета Универзитета у Београду, те да у Прилогу 7.3 детаљно разрађује услове за упис.

Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената

У прелиминарном извештају Комисија је констатовала следеће чињенице. Прилог 8.2. Књига предмета садржи табелу са списком предмета, ужу научну област којој припадају, семестар у којем се одвијају предавања, као и број предавања и вежби који треба да се одрже у току семестра и ЕСПБ који сваки предмет носи. Табела 8.1. Збирна листа поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем предиспитних обавеза као и на испиту садржи списак свих предмета на мастер академским студијама – мастер европских интеграција са поенима које студенти могу остварити током наставе, кроз предиспитне обавезе и на завршном испиту. Табела 8.2. Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму садржи укупан број студената уписаних на мастер студије, број оних који су одустали од студирања, број оних који су прешли у наредну годину и број оних који су пали годину, као и просечну оцену на испитима. Рецензентска комисија је у прелиминарном извештају навела да се из Књиге предмета не виде сви битни и обавезујући подаци о предметима који се изводе на мастер академским студијама – мастер европских интеграција. Такође, ни у приложеним табелама 8.1 и 8.2, нити у Прилогу 8.2 није могао да се види начин оцењивања и бодовања у предиспитним обавезама и на самом испиту, као ни спецификација самих предмета, имена предметних професора, садржај уџбеника и циљеви. Табела 8.1 садржи списак поена које студенти могу стећи у предиспитним обавезама и на самом испиту и сви поени испуњавају услов прописан Законом о високом образовању у погледу стицања минималног, односно максималног броја поена у предиспитним обавезама. Рецензентска комисија је констатовала да је потребно допунити Књигу предмета свим неопходним информацијама. Током посете је указано на то да Прилог 8.2 који садржи Књигу предмета не садржи све битне и обавезујући податке о предметима који се изводе на мастер академским студијама – Мастер

европских интеграција. Том приликом констатовано је да нико од чланова Комисије не може да отвори линковане документе, те је затражено да Факултет у остављеном року достави Комисији Књигу предмета у ПДФ формату како би Комисија могла да оствари увид у Прилог 8.2. Након прегледа сајта Факултета, Комисија је пронашла Књигу предмета на основу које констатује да Прилог 8.2 садржи све неопходне податке које треба да садржи, као и да предмети испуњавају услов из Закона о високом образовању у погледу стицања минималног, односно максималног броја поена у предиспитним обавезама. Након прегледа кориговане документације, Комисија констатује да је Факултет исправио начињене пропусте, те да програм испуњава све тражене услове и у потпуности је у складу са стандардом.

У прелиминарном извештају је на основу анализе Табеле 8.2 констатовано да је пролазност студената задовољавајућа. Међутим, према Табели 8.2 уписаних студената у 2017/18. години има 70, одусталих нема, док је 49 студената који су прешли у наредну годину, а према Табели 8.2 палих нема, па је Комисија поставила питање какав је статус 21 студента који нису сврстани ни у једну од ових категорија, нити се у Табели 8.2 спомињу. Током посете Факултету, установљено је да је реч о студентима који су завршили студијски програм, те је у накнадно достављеној документацији додата и ова категорија студената, а извршено је и усклађивање броја студената тако да су сада сви подаци усаглашени.

Закључак: Током посете Правном факултету Универзитета у Београду, Комисија је указала на учињене грешке, те је том приликом констатовано да ће Факултет благовремено отклонити и Комисији накнадно доставити тако исправљену документацију, што је Факултет и учинио, те Комисија констатује да су испуњени сви услови предвиђени Стандардом 8.

Стандард 9. Наставно особље

На основу увида у приложену документацију констатовано је да број наставника одговара потребама студијског програма који се реализује и довољан је да покрије предвиђени број часова активне наставе. Наставници са пуним радним временом, према електронском формулару, реализују 99, 56%, а према ажурираном формулару 99,95% наставе на студијском програму.

Подаци о броју ангажованих наставника на студијском програму у електронском формулару и пратећој документацији нису усклађени. Увидом у доступну документацију Комисија је утврдила да 22 наставника ангажована на студијском програму имају оптерећење изнад 12 часова активне наставе недељно на свим студијским програмима установе, односно на свим ВШУ у Србији. Реч је следећим наставницима: проф.др Бојан Милисављевић (12.04), проф.др Војислав Станимировић (12.07), проф.др Мирјана Радовић (12.21), проф.др Дејан Ђурђевић (12.22), проф.др Марија Караникић Мирић (12.30), проф.др Милош Живковић (12.33), проф.др Марија Драшкић (12.33), доц.др Ивана Марковић (12.35), проф.др Душан Поповић (12.44), доц.др Вања Бајовић (12.44), проф.др Александар Гајић (12.51), проф.др Ивана Крстић (12.56), доц.др Вук Цуцућ (12,72), проф.др Љубинка Ковачевић (12.80), проф.др Милан Шкулић (12.81), проф.др Горан Илић (13.04), проф.др Наташа Делић (13.07), проф.др Зоран Томић (13.22), Марко Ђурђевић (13.33), доц.др Иван Ђокић (13.54), проф.др

Добросав Миловановић (13.59) и проф.др Небојша Јовановић (13.94). Комисија констатује да већина наведених наставника, који имају оптерећење преко 12, на овом студијском програму имају свега 0, 02 часа, те да наведено веће оптерећење не утиче на извођење наставе и других активности на овом студијском програму.

На наведеном студијском програму ангажовани сарадници не покривају у потпуности предвиђени број часова вежби, па је у извођењу овог облика наставе ангажован и одређени број наставника. Такође је у прелиминарном извештају уочено да постоји извесно одступање података у електронском формулару МЕИ у односу на наставнички лист за сарадника Николу Илића у погледу ангажовања на предметима. Наведени недостатак је у међувремену отклоњен.

Квалификација наставног особља у највећој мери усклађене су са нивоом њихових задужења, што је документовано одговарајућим референцама и подацима доступним јавности, што се не може са сигурношћу констатовати за наведеног сарадника у погледу његовог ангажовања на предметима Увод у правни систем ЕУ и Увод у политички систем ЕУ. Након што је приликом посете Факултету указано на овај проблем, он је отклоњен, а посреди је била грешка до које је дошло приликом попуњавања формулара. Исти недостатак на који је Рецензентска комисија указала приликом оцене студијског програма МАС Право за наставнике који су у пензији констатован је и на овом студијском програму. За њих је накнадно допуњена документација. Такође, у прелиминарном извештају је утврђено да је споран био податак о проценту њиховог запослења у установи, који је према електронском формулару био 100%. У коригованој документацији наведени недостатак је исправљен и сада је он 33, 33%.

Величина групе за предавања и вежбе у складу је са нормативима Стандарда.

Самовредновање - Стандард 7. Услови и поступак за избор наставника и сарадника, у складу са Стандардом, утврђени су унапред, јавни су и доступни оцени јавности. Закон о високом образовању и општи акти Факултета и Универзитета, који регулишу ове поступке, налазе се на веб сајтовима Факултета и Универзитета. У извештају о самовредновању с правом се указује на честе измене критеријума за избор у наставничка звања ван Факултета што угрожава правну сигурност, а апострофира се и постојећи дисбаланс између формалних и квалитативних услова приликом избора наставника, што отежава достизање жељеног циља у погледу обезбеђења квалитета наставног особља. У наредном периоду би требало унапредити мере и предузети одговарајуће активности у погледу остварења што вишег степена мобилности наставника, што је посебно важно за квалитетну реализацију овог студијског програма. Приликом избора наставника и сарадника оцењује се њихова научна, истраживачка и педагошка активност. Један од најбитнијих елемената за вредновање педагошких способности наставника и сарадника јесу резултати студентске анкете.

Закључак: У циљу подизања квалитета наставног процеса пожељно је радити на јачању кадровских ресурса, а поред одређеног броја наставника, у наредном периоду је нужно радити на пријему већег броја сарадника, како би тај број био усклађен са потребама овог, као и осталих студијских програма који се реализују у установи.

Стандард 10. Организациона и материјална средства

Анализом расположивих доступних докумената и датих података у њима утврђено је следеће:

1. Факултет је поднео Захтев за поновну акредитацију, образовно-научно подручје друштвено хуманистичке науке, студијски програм Мастер европских интеграција – Master in European Integration, ЕСПБ 60 (II степен) за укупно 60 студената (поновна акредитација). Правни факултет је приложио сва неопходна правна акта за поновну акредитацију студијских програма, које има ова високошколска установа (Прилози: 1-11).

2. Факултет обезбедио адекватан сопствени простор у складу са стандардом за извођење наставе студијског програма Мастер европских интеграција – Master in European Integration, ЕСПБ 60 (II степен), поље друштвено-хуманистичке науке, у згради која јој је дата на коришћење од стране државе, а налази се у Београду, Булевар Краља Александра бр. 67. (Прилог 9.1. Доказ о власништву, Прилог 10.1. Доказ о власништву).

3. Бруто површина са којом Факултет располаже је 15.749,90 м², који се састоји од: сутерена 867 м², сутерена 3.487,50 м², приземља 3.429,00 м², први спрат 3.340,00 м², други спрат 1.539,00 м², поткровље 3.078,00 м² (Прилог 9.3. Подаци о површини објекта факултета). У просеку на сваког студента отпада 2,322 м², које се добило тако што се укупна бруто површине простора са којим Факултет располаже је 15.749,90 м², поделила са укупним бројем студената који је акредитован и који би требао поновно да се акредитује 6780. Факултет има 166 просторија са укупно 7.601,29 м², које се састоје од: 1) обезбеђеног одговарајућег простора за рад наставника и сарадника: 99 наставничких кабинета са 126 места на простору од 1710,45м², наставнички клуб са 35 места на 52,07м², секретаријат са 26 места на 193,58м², 4 просторије за студентски парламент са 13 места на 55,91м², што укупно чини 2214,14 м² ; 2) простор за извођење наставе: 10 слушаоница и амфитеатара са 2379 места на 1734,52м², 11 учионица са 605 места на 635,07м², 2 студентско рачунарске учионице са 76 места на 100,64м², 3 компјутерске лабораторије са 12 места на 44,50м², 2 радионице на 82,77 м², 2 сале са 180 места на 240,01м², књижара са 27,28м², фотокопирница са 30,35м² и продавница сувенира на 23,98 м², што укупно чини 2.919,12 м², 3) простор библиотеке, који чини: 11 канцеларија са 260,62 м², 4 читаонице са 538 места на 787,69 м², магацини за књиге на 968,12 м², 7 помоћних просторија на 451,60 м², што укупно чини 2.468,03 м². (Табела: 10.1. Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму, Табела 9.1. Листа просторија са површином).

4. Факултет обезбеђује доступност највећим електронским базама података (међународним и домаћим) за потребе студената (Paragraf Lex, Cobiss, Kobson и др.). Факултет је претплаћен на водеће базе електронских часописа и судске праксе као што је нпр. Kluwer arbitration. Компјуторски систем којим располаже библиотека, омогућава електронско претраживање фондова факултетске и др. Библиотека Србије, али и приступ иностраним електронским сервисима за претраживање стручних и научних часописа у пуном тексту (Kobson, Kluwer arbitration). Тиме су студентима мастер студија обезбеђени услови који су потребни за студирање и квалитетан научно-истраживачки рад и израду мастер рада. (Прилог 6.1., 6.2., 6.3.)

5. Библиотека Факултета је научноистраживачка организациона јединица Факултета и организована је у складу са Статутом факултета, Законом о библиотечно-информационој делатности и Правилником о националним стандардима за обављање библиотечно-информационе делатности. Факултет обезбеђује адекватан библиотечки фонд заснован на страниј и домаћој литератури. Обезбеђује приступ највећим електронским сервисима од 35.000 наслова страних научних часописа и 160.000 наслова књига обухваћених КОBSON. Библиотека Факултета је једна од најстаријих високошколских библиотека у земљи са највећим библиотечким фондом на овим просторима. Укупан број библиотечких јединица из области из које се изводи наставни процес (база електронских јединица) је 525.769 јединица и од тога фонд библиотеке располаже са укупно 159.147 књига (102.458 наслова књига), 2.762 наслова часописа (35.159 годишњих часописа у 359.643 свезака часописа), уџбеника 6979. (Табела 10.1. Збирни преглед броја библиотечких јединица). Библиотека располаже и са фондом од 3461 електронских публикација (508 домаћих наслова, 1271 страни наслов, 1682 мастер рада). Размена публикација се одвија са 117 институција, 61 земљом у региону и 56 у иностранству. (Прилог 10.1. Извод из библиотечке књиге инвентара). Фонд референтне збирке садржи око 600 енциклопедија, лексикона, речника, приручника и других издања. Библиотечки фонд има више од 30.000 корисника. Вредност библиотечког фонда износи 128.865.978, 63 РСД. (Прилог 10.1. Извод из библиотечке књиге инвентара). Библиотека је смештена у сутерену Факултета и простире се на површини од 2.468,03 м² и то: 1) библиотечки депо (магацин за књиге) има укупно 968,12 м² и састоји се од: магацина 1 површине 138,94 м², магацина 2 површине 320,00 м², магацина 3 површине 284,79 м², магацина 4 површине 224,39 м². (Прилог 9.3. Подаци о површини објекта факултета). 2) простор читаонице састоји се од две читаонице: студентску (са 4 сале са 400 места за учење на око 787,69 м²) и за наставнике и докторанте, 3) канцеларије за потребе библиотеке простору се на простору од 260,62 м², 4) помоћне просторије укупне површине 451,60 м². Библиотека је доступна и другим корисницима. Пружање услуга корисницима одвија се у корисничкој читаоници која има 75 места са компјутерским прикључцима. Библиотеку користи око 8.000 студената. (Прилог 10.1. Извод из библиотечке књиге инвентара). Факултет обезбеђује студентима библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица као и опремом за рад и систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда. (Прилог: 10.3б. Прилог о библиотечким ресурсима). Укупан број уџбеника доступних на студијском програму МАС МЕИ 60 је 84 (Табела 10.4. Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму). Укупан број библиотечких јединица релевантних за студијски програм МАС МЕИ 60 је 124 (Табела: 10.3. Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм).

6. Предмети су углавном покривени уџбеничком литературом која је доступна студентима (издато је 64 издања уџбеника). Укупан број уџбеника је 78, а монографија 270 што је укупно 357 до 2019, са укупним бројем од 107 наставника. (Прилози: 9.2. и 9.3. Уџбеници и монографије са факултета). Уџбеници се добијају у оквиру школовања од факултета, могу се купити у књижари факултета. Библиотека располаже са довољним бројем уџбеника, као и литературом неопходном за спремање испита.

Недостају уџбеници за неке предмете, посебно за опционе, а неке треба иновирати као нпр. Стварно право. Недостатак је покривен одговарајућим литературом која је доступна студентима (Табела 10.5. Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима), која се налази у библиотеци или је има у продаји. Сва обезбеђена литература довољна је за нормално одвијање наставног процеса. Факултет има усвојен Правилник о уџбеницима који је усвојило Научно-наставно веће факултета, 8.10.2007, а којим је на детаљан начин регулисани стандарди везани за обезбеђивање и проверу квалитета уџбеника, наставног и испитног материјала (Прилог: 11.3. Правилник о уџбеницима).

7. Факултет обезбеђује сву потребну техничку опрему за извођење наставе. Факултет има Рачунско-информативни центар, који има статус самосталне научно-истраживачке организационе јединице факултета, која се састоји од две научно-истраживачке и једне наставно-истраживачке јединице: Рачунарске лабораторије, Рачунско-информативног центра за аутоматску обраду података и Студентске рачунарске лабораторије. Факултет поседује опрему која се користи у научном процесу: процесу: 215 рачунар, 7 лаптопа, 6 штампача, 19 пројектора 1 камера, 3 ТВ, 1 видеорекодер, опрему за симултано превођење, 1 скенер, 100 детектора за откривање бубица (Табела: 10.2. Листа опреме за извођење студијског програма, Табела: 9.2. Листа вредније опреме која се користи у наставном процесу). Надаље, Факултет има адекватну и савремену техничку, лабораторијску и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе. Располаже са задовољавајућим информатичким ресурсима: 2 учионице/лабораторије, 116 рачунара, 12 сервера, 19 видео бимова. Опрема која се користи у научно-истраживачком раду је задовољавајућа. (Табела. 9.2. Попис информатичких ресурса).

На крају, Факултет поседује адекватну и савремену техничку, лабораторијску и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на студијском програм. Студентска компјутерска лабораторија има 44 рачунара, стално доступни студентима, који су умрежени и имају приступ интернет, правничкој бази података. У просторијама библиотеке има преко 120 прикључних места за лаптоп рачунаре студената. Студенти имају на располагању и 25 рачунара намењених искључиво претраживању библиотечког фонда, као и додатних 5 рачунара и штампачи који су на располагању особљу које се стара о одржавању рачунарске опреме (Прилог: 10.3. (10.2.) Изјава о поседовању рачунарске лабораторије и броју рачунара у њој).

8. Факултет је доставио Прилоге 9.1. и 9.2., као и Табела: 9.1. Листа просторија са површином, Табела: 9.2. Листа опреме за извођење студијског програма. У прелиминарном извештају Рецензентска комисија је констатовала да није достављена Табела 9.3. Из допуњене документације коју је доставио Факултет утврђено је следеће. Табела 9.3. односи се на листу капиталне опреме вредније од 100.000 евра, коју Факултет не поседује, због чега факултет и није достави Табелу 9.3. већ упућује на табеле 9.1. и 9.2. из стандарда 9. у документацији за високошколску установу, која се односи на простор и опрему.

9. Квалитет управљања факултетом и квалитет ненаставне подршке је обезбеђен утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну

подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада. Савет правног факултета је орган управљања, који има 27 чланова. Орган пословођења и руковођења је декан. Њихов рад је регулисан Законом о високом образовању и Статутом факултета и правилницима. Факултет систематски прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада; посебно прати и оцењује њихов однос према студентима и мотивацију у раду са студентима.

10. Факултет поседује примерене просторне капацитете: учионице, амфитеатре, кабинете, библиотеку, читаоницу и слично за квалитетно обављање своје делатности односно извођења наставе за потребе овог студијског програма. Факултет поседује адекватну и савремену техничку, лабораторијску и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија. Факултет свим запосленим и студентима омогућава неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе. У свом саставу поседује најмање једну просторију опремљену савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга рачунског центра (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала).

11. Факултет остварује сарадњу са бројним установама у земљи и иностранству (укупно 78 установа). То су престижни факултети водећих европских универзитета, као и сарадња са бројним установама у земљи, попут министарстава, судова, тужилаштва, удружења.

Закључак: Увидом, провером и анализом свих докумената података датих у њима (описа, прилога, табела), а руководећи се датим упутствима, може се закључити да Правни факултет Универзитета у Београду: 1) има адекватан сопствени простор у складу са стандардом за извођење студијског програма МАС МЕИ 60, поље друштвено-хуманистичке науке, за укупно 60 студената на 1 години студија; 2) располаже са библиотеком снабдевом литературом која својим нивоом и обимом обезбеђује у потпуности подршку наставном процесу на студијском програму МАС МЕИ 60. Библиотека факултета располаже са огромним и импозантним бројем библиотечких јединица 525.769 јединица из области из које се изводи наставни процес; 3) обезбеђује у потпуности покривеност свих предмета одговарајућом уџбеничком литературом, доступност електронским базама података, књигама и часописима; 4) располаже информатичком опремом неопходном за студирање и научноистраживачки рад. Број рачунара који имају приступ интернету у рачунарској лабораторији а који су доступни студентима, адекватан је броју студената који студирају на факултету и њиховим потребама; 5) Факултет остварује сарадњу са бројним установама у земљи и иностранству.

Правни факултет Универзитета у Београду има одговарајуће људске, просторне, техничко-технолошке, информатичке, библиотечке и др. ресурсе и сервисе, који су примерени карактеру студијског програма МАС МЕИ 60 и броју студената који се уписују и који омогућавају да се у потпуности обезбеди квалитетно извођење наставе и реализују постављени циљеви ове високошколске установе и тиме спроведе студијски програм који се поновно акредитује, чиме Правни факултет на задовољавајући начин

испуњава Стандард 10: Организација и материјална средства, за поновну акредитацију са оценом 10. Правни факултет испуњава законске услове за Стандард 10: Организација и материјална средства, за поновну акредитацију

Стандард 11. Контрола квалитета

У документу Стандард 11 наведено је да евалуација квалитета рада наставника у настави обухвата проверу мишљења студената о квалитету свих облика наставе, а на основу одређених стандарда везаних за одржавање наставе, садржај наставе, методе извођења наставе, као и за педагошке и дидактичке квалитете рада наставника. Контрола квалитета наставе укључује: контролу одржавања наставе према плану рада, контролу уредности извођења наставе, контролу квалитета облика, садржаја и метода наставе, укључујући процедуру евалуације рада наставника и контролу оцењивања студената. Целокупна документација о спроведеном поступку студентског вредновања обезбеђује се и чува на Факултету, на начин прописан општим актом Факултета, а по потреби, односно на захтев Ректора, достављају се Универзитету. Детаљније одредбе о контроли квалитета садржане су у Правилнику о стандардима рада на Правном факултету Универзитета у Београду. Поступак самовредновања спроводи се најмање једном у три године (чл. 140(1) Статута Факултета). Комисије за контролу квалитета. Комисија је у прелиминарном извештају утврдила следеће. Увидом у Табелу 11.1. која је приложена уз Стандард 11. утврђено да на Факултету постоји осмочлана Комисија организационих јединица задужених за квалитет, коју чине 3 наставника, 3 сарадника у настави, 1 члан из ненаставног особља и 1 студент. На сајту Факултета не постоје подаци о наведеној комисији. После посете установи, Факултет је доставио и Прилог 11.5. Одлуку о именовању Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета извођења наставе од 20.09.2019. Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета наставе чини 8 чланова и то: 6 наставника, 1 сарадник и 1 студент. Подаци о Комисији за обезбеђење и унапређење квалитета наставе доступни су јавности (http://ius.bg.ac.rs/org/strucna_tela.html). Извештај о самовредновању установе и Извештај о самовредновању студијског програма. У документацији је приложен Извештај о самовредновању Правног факултета Универзитета у Београду (Прилог 11.1.) из 2019. Извештај чини 134 страна компјутерски обрађеног текста. Извештај о самовредновању има 3 дела. У првом делу су приказани основни подаци о Правном факултету, у другом делу се износе резултати процеса самовредновања и мере које се предузимају ради побољшања квалитета, док трећи део чине прилози на основу којих је сачињен извештај о самовредновању. Комисија констатује да Правни факултет није приложио Извештај о самовредновању студијског програма МАС МЕИ 60. Документ о обезбеђењу квалитета. Прилог 11.2. представља Стратегија обезбеђивања квалитета Универзитета у Београду из 2013. Имајући у виду Упутство за примену Стандарда 11, Комисија констатује да се не ради о јавно објављеном документу у којем је садржана политика обезбеђења квалитета високошколске установе, будући да се ради о документу Универзитета у Београду. Надаље, стратегију обезбеђења квалитета треба да усвоји орган управљања високошколске установе, што овде није случај. Комисија констатује да је приложен и Правилник о уџбеницима из 2007. (Прилог 11.3.). Коначно, високошколска установа је приложила и Статут Факултета, где је у чл. 140 регулисано

самовредновање. (Прилог 11.4.). Учесће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијског програма. Из целокупне документације утврђено је да у је вршењу контроле квалитета обезбеђена активна улога студената кроз њихово учешће у раду Комисије организационих јединица задужених за квалитет, раду органа управљања Факултета као и прибављањем мишљења студената о квалитету студијског програма анонимним анкетирањем. У документу Стандард 11 није наведено на који начин студенти учествују у оцени и осигурању квалитета високошколске установе. Анализом допуњене документације утврђено је да се у Комисији за обезбеђење и унапређење квалитета наставе налази и представник студената. Комисија констатује да је обезбеђено учешће студената у оцењивању и осигуравању квалитета студијског програма. Мере и поступци спровођења контроле квалитета студијских програма. У документу Стандард 11.наведено је на који начин се врши контрола наставе. Приликом посете установи, а после разговора са студентима утврђено је да се врши периодична контрола квалитета студијских програма и наставе анонимним анкетирањем студената. Такође, после разговора са представницима Факултета утврђено је да се прати и редовност извођења наставе и других активности на Факултету. Доступност извештаја на веб страници Факултета. У прелиминарном извештају Рецензентска комисија је навела да није успела да пронађе Извештај о самовредновању на сајту Факултета. После посете, а у складу са препорукама Рецензентске комисије, Факултет је Извештај о самовредновању учинио доступним јавности постављањем на интернет страницу (http://ius.bg.ac.rs/docs/Izvestaj%20o%20samovrednovanju%20Pravnog%20fakulteta%20UD_10022019%20za%20sajt.pdf).

Закључак: На Правном факултету постоје успостављени механизми за унапређивање и обезбеђење квалитета. Међутим, с обзиром на напред наведено, Рецензентска комисија сматра да је неопходно да у наредном периоду буде урађено следеће. Прво, потребно је буде усвојена стратегија (плански документ) обезбеђења квалитета Правног факултета Универзитета у Београду. Друго, Факултет треба да сачини извештај о самовредновању студијског програма МАС МЕИ 60. Треће, потребно је променити методологију и начин израде извештаја о самовредновању. Приликом посете установи чланови Комисије су стекли утисак да постоји снажна воља да се у наредном периоду предузму неопходни кораци у изради посебних извештаја о квалитету студијских програма, а све у циљу даљег унапређења квалитета како високошколске установе, тако и студијских програма.

Стандард 12. Студије на даљину, РК је констатовала да предложеним програмом нису предвиђене студије на даљину.

Додатни стандарди за студијске програме који се изводе на светском језику, за заједничке студијске програме и за ИМТ програме

Студије на светском језику, РК је овај стандард оценила **оценом 10.** и констатује да Предложеним програмом У прелиминарном извештају је констатовано да опис Стандарда 13 недостаје и да се у документацији која је достављена Стандард 12 односи се на Студије на светском језику. Приликом посете Установи, Комисија је сугерисала да се програм на енглеском језику прикаже у оквиру Стандарда 13 (Студије на светском језику), а не у оквиру Стандарда 12, што је Установа прихватила и кориговала.

Студијски програм Мастер европских интеграција предложен је за акредитацију за извођење на енглеском језику. Установа је образложила да су наставници и сарадници Правног факултета Универзитета у Београду завршили мастер, магистарске или докторске студије на неком од престижних универзитета у иностранству и/или су учествовали на великом броју међународних конференција и семинара, те да сходно томе успешно изводе наставу на енглеском језику на овом студијском програму који је раније акредитован за извођење на српском и енглеском језику. Предуслов за упис на мастер студије Master in European Integration (MEI) јесте доказ о познавању енглеског језика или полагање пријемног испита из енглеског језика. Испит се састоји из разумевања правних текстова, дискусије из актуелних правних тема и тема права Европске уније као и провере писања. Поред тога, предвиђено је и да се целокупна администрација, издавање уверења и саобраћање са Управом студија спроводи на енглеском језику.

Кандидати који успешно заврше студијски програм стичу академски назив Мастер права европских интеграција, на енглеском: Masters' degree – Master of Laws in European Integration и издаваће им се диплома на обрасцу који је штампан двојезично, на српском језику ћириличним писмом и на енглеском језику.

Поред тога, библиотека располаже великим бројем библиотечких јединица на енглеском језику (списак је дат у табелама 10.3 и 10.4), а омогућен је и приступ највећим базама електронских часописа на енглеском језику, као и наставни материјал и учила на језику на којем се изводи настава.

Заједнички студијски програм, РК констатује да Програм не предвиђа заједничке студије.

ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм, РК констатује да програм Опис Стандарда 15 недостаје. На основу приложене документације, Уводне табеле и Курикулума, као и ранијег уверења о акредитацији, евидентно је да се ради о интердисциплинарном програму у оквиру поља друштвено-хуманистичких наука.

Кратак опис свих позитивних и негативних елемената у оцени стандарда за акредитацију

Општи утисак о студијском програму мастер академских студија – Мастер европских интеграција - Master in European Integration – 60 ЕСПБ (даље: МАС МЕИ 60) чија акредитација се тражи, а на основу прописаних стандарда је изузетан. Рецензентска комисија је детаљно проучила поднету документацију, те изнела свој став о испуњености сваког од предвиђених стандарда. После подношења прелиминарних извештаја Рецензентска комисија је посетила Правни факултет. Факултет је дао Рецензентској комисији све захтеване информације, слободан приступ и увид у наставни процес и управљање Факултетом, као и расположиви простор. Факултет је организовао разговоре са управом Факултета, као и са наставницима, студентима, ненаставним особљем, комисијом која је сачинила Извештај о самовредновању, представницима из привреде и alumni удружења.

Комисија констатује да студијски програм МАС МЕИ 60 садржи елементе предвиђене Законом о високом образовању и стандардима. Основни циљ програма је да обезбеди одговарајући ниво знања и вештина неопходних за рад у области Европске уније и процеса европских интеграција, било у државној управи, привреди, информативној, образовној и истраживачкој научној делатности или у цивилном сектору, као и у институцијама Европске уније и у међународним организацијама. Студијски програм представља изузетну основу за стицање знања потребних за обављање сложених задатака у вези са ЕУ, али и за даљу специјализацију не само на Правном факултету, него и на другим правним факултетима у земљи и иностранству. Сврха студијског програма МАС МЕИ 60 је у складу са основним задацима и циљевима Правног факултета у Београду. Циљеви студијског програма МАС МЕИ 60 су јасно формулисани. У приложеној документацији су на јасан и конкретан начин наведене опште и предметно специфичне компетенције и вештине које ће студенти стећи по успешно окончаном студијском програму.

Курикулум студијског програма МЕИ 60 је обиман, добро структуриран и комплетан. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма заслужују одличну оцену. Упис студената, као и оцењивање и напредовање студената су оцењени највишом оценом.

Наставно особље запослено у установи остварује импресивне резултате, како у наставном процесу, тако и у научном раду и оцењено је највишом оценом. Наставници ангажовани на овом програму завршили су или комплетирали своје образовање на неком од реномираних и престижних европских или америчких универзитета/правних факултета.

На студијском програму настава и испити се изводе на енглеском језику.

Организациона и материјална средства су довољна за квалитетно извођење студијског програма. Расположиви простор, опрема, као и библиотека, уџбеници и ИТ подршка заслужују највишу оцену. Рецензентска комисија нарочито похваљује услове за научно истраживање.

Факултет редовно проверава квалитет студијског програма. Поред тога, Факултет предузима одговарајуће мере за унапређење квалитета курикулума, наставе, наставног особља, оцене студената, уџбеника и литературе. Међутим, у том погледу уочени су и одређени недостаци. Комисија је утврдила да је потребно унапредити правни оквир за вршење контроле, а потом начин сачињавања извештаја о самовредновању. Поред тога, потребно је да се сачини Извештај о самовредновању студијског програма и да се учини доступним јавности. У сваком случају, у разговору приликом посете установи Комисија је закључила да постоји спремност да се наведени недостатак отклони у наредном периоду.

Општи утисак је да је студијски програм – МАС МЕИ 60 савремен и добро структуриран, те да нуди најновија сазнања у области права европских интеграција. Да закључимо, Рецензентска комисија сматра да програм, у целини, заслужује највишу оцену.

Препоруке:

Предлог мера за отклањање уочених слабости / предлог мера и активности за унапређење квалитета студијског програма:

1. У циљу даљег унапређења квалитета ВУ у наредном периоду потребно је допунити Извештај о самовредновању установе и извршити SWOT анализу сваког стандарда.

2. Потребно је израдити извештај о самовредновању студијског програма МАС МЕИ 60.

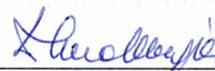
3. Високошколска установа треба да утврди стратегију обезбеђења квалитета наставног процеса, управљања високошколском установом, ненаставних активности као и услова рада и студирања. Имајући наведено у виду, неопходно је да у наредном периоду буде усвојен плански документ (стратегија) за обезбеђење квалитета Правног факултета Универзитета у Београду.

Имајући у виду да је високошколска установа **Универзитет у Београду – Правни факултет** испунила стандарде за акредитацију студијског програма **мастер академске студије Мастер европских интеграција, Master of Laws in European Integration** (једна година, 2 семестра, 60 ЕСПБ, Мастер права европских интеграција, Master of Laws in European Integration) на енглеском језику, прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма ("Службени гласник РС", број 13/2019), одлучено је као у диспозитиву.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

ПРЕДСЕДНИК

Проф. др Ана Шијачки